

JUREK

Nagrajeni film o poljskem alpinistu Jerzyju Kukuczki (Festival gorniškega filma Domžale 2016)

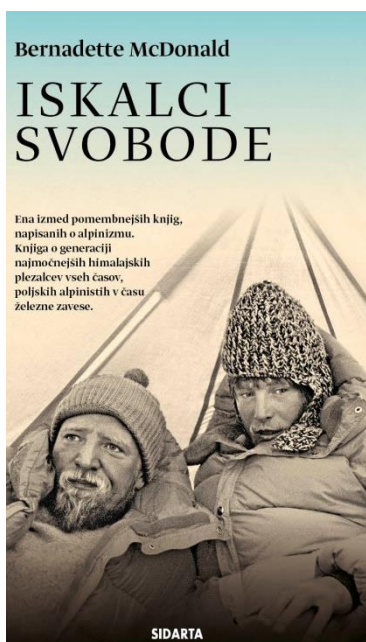
Knjižnica Cirila Kosmača v Tolminu, 11. 1. 2017 ob 19.00

↑ Jerzy Kukuczka - Jurek

↑ Jerzy Kukuczka na poljski znamki

↑ Več o zlati eri poljskega alpinizma odstira slovenski prevod knjige *Freedom Climbers - Iskalci svobode* (Bernardette McDonald, prevod: Mire Steinbuch, založba SIDARTA)

Jerzy Kukuczka (Jurek) se je rodil 24. marca 1948 v Katowicah (Poljska), umrl pa 24. oktobra 1989 na Lhotseju (Nepal). Skoraj natanko deset let po svojem prvem vzponu na osemtisočaka je na isti gori ostal za vedno med poskusom preplezati južno steno Lhotseja. Približno 300 metrov pod vrhom se mu je ob padcu pretrgala vrv pretrgala in je zgrmel v prepad. To je bilo prvič, da je odšel v Himalajo kot slaven alpinist, ki se mu ni bilo treba ukvarjati s težavami glede denarja ali opreme.

Film **Jurek** nam predstavi človeka, ki se vzpenja vedno višje – tako v dobesednem, kot tudi v prenesenem in simbolnem pomenu. Od čistilca čevljev do milijonarja, od socialističnega delavca do mednarodne medijske zvezde. Smatrajo ga za enega najboljših visokogorskih plezalcev v zgodovini alpinizma, pripadnika elitne skupine poljskih alpinistov, ki so se specializirali za zimske vzpone.

Tudi pri sestavljanju programa za naš letošnji cikel zimskih planinskih večerov nismo mogli spregledati pomembnega dogodka na področju gorniške kulturnega snovanja, mednarodnega **Festivala gorniškega filma Domžale**. Tokrat segamo po njegovem vrhu. Na 10. festivalu v preteklem letu je mednarodna žirija (člani iz Poljske, Slovenije in ZDA) med 46 filmi z vsega sveta izbrala najboljše v štirih kategorijah: Alpinizem, Plezanje, Gore, šport in avantura ter Gorska narava in kultura. *Glavno nagrado mesta Domžale* je namenila poljskemu filmu **Jurek** o znamenitem alpinistu **Jerzyju Kukuczki**. Film ocenjujejo za večplastno, uravnoteženo in ganljivo zgodbo o izjemnem alpinistu, ki je postavil nove standarde v zgodovini himalajizma in je po besedah **režiserja Wysoczańskega** na Poljskem že malce pozabljen junak.

»Jurek je prvi resni film o njem, zato sem res zadovoljen, da ga tako dobro sprejemajo na festivalih v tujini, ker si res zasluži priložnost. Ravno v Sloveniji sem doživel najlepše srečanje z občinstvom in pogovor po filmu,« nadaljuje **Paweł Wysoczański**, ki je v zadnjem letu ta film predstavil na 17 festivalih po svetu. »Najpomembnejše sporočilo filma je, da je bil Jurek sin zelo preprostega delavca, a si je sam utrl pot v alpinizem in izoblikoval drugačno prihodnost, četudi bi kot delavec verjetno še živel. Kljub temu da je postajal eden najuspešnejših alpinistov, se kot človek ni spremenil, ostajal je skromen in preprost, kot so ga opisovali Nepalci in njegovi alpinistični kolegi. Je pa zaradi alpinizma visoko ceno plačala njegova družina, ki jo je zapustil,« je sklenil misli poljski režiser.

Poljski alpinisti so se vključili v odkrivanje Himalaje pozneje kot drugi narodi. Kot »zamučniki« so še vedno našli prostor v takratnem odkrivanju novih izzivov v plezalni dejavnosti in v začetku osemdesetih let postali vodilni v novih smereh himalajizma. V plezalni dejavnosti so njihovi takratni zimski pristopi na osemtisočake še danes na meji mogočega. Med njimi je najbolj izstopal **Jerzy Kukuczka**, ki je v pičlih osmih letih, le malo za legendarnim Reinholdom Messnerjem, točneje 18. septembra 1987, uspel osvojiti vseh 14 himalajskih osemtisočakov. Messner je za to potreboval 16 let (od leta 1970 do leta 1986). Kukuczka je v tem zagonu kar 9 osemtisočakov preplezal po prvenstvenih smereh (skupno je celo 11 vzponov nanje po prvenstvenih smereh). Kar štiri je izvedel v zimskem času; na vse vrhove, razen Everesta, se je povzpел brez dodatnega kisika.

- 1979 — Lhotse – normalna smer
- 1980 — Everest – Južni steber - nova smer
- 1981 — Makalu – nova smer, alpski slog, solo vzpon
- 1982 — Broad Peak – normalna smer, alpski slog
- 1983 — Gašerbrum II – nova smer, alpski slog
- 1983 — Gašerbrum I – nova smer, alpski slog
- 1985 — Daulagiri – prvi zimski vzpon
- 1985 — Čo Oju – nova smer, zimski vzpon
- 1985 — Nanga Parbat – nova smer
- 1986 — Kančendzenga – normalna smer, prvi zimski vzpon
- 1986 — K2 – nova smer, alpski slog
- 1986 — Manaslu – nova smer, alpski slog
- 1987 — Annapurna I – prvi zimski vzpon
- 1987 — Šiša Pangma – nova smer, alpski slog, smučarski spust

Prisrčno vabljeni na tretji zimski planinski večer v letošnji sezoni!

/ Pripravil: Žarko Rovšček/